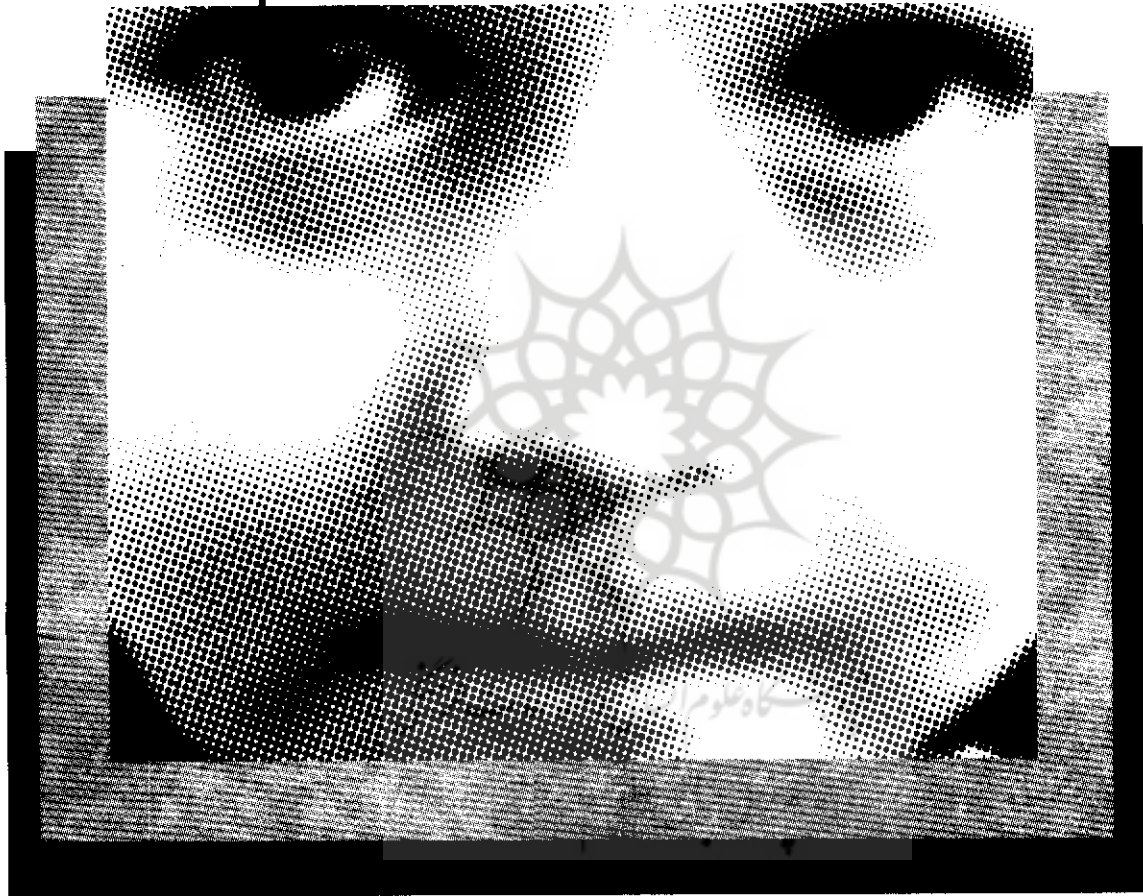

در اندیشه تربیت کدام سن؟

حجت الاسلام والمسلمین، سید جواد بهشتی

قرآن کریم، کتاب زندگی کردن و تربیت ماست که از سوی رب العالمین فرستاده شده است. امام علی (ع) فرموده: در این کتاب چهار خبر است. خبر شما انسان‌ها، خبر گذشتگان شما، خبر آیندگان و خبر آسمان و زمین. در حقیقت می‌توانیم بگوییم که انسان‌شناسی، گذشته‌شناسی، آینده‌شناسی و جهان‌شناسی درس‌های سازنده این کتاب آسمانی است.

از فرازهای بسیار زیبا و سازنده این کتاب دعاها و خواست‌هایی است که از قول بهترین بندگان خدا در پیشگاه او بیان شده است. دعا نشان دهنده چشم‌اندازی است که پس روی خود ترسیم می‌کنیم و آرمان و آرزویی است که امید داریم

به آن برسیم.

در حدیث نیز می‌خوانیم که دعا نشانه عقل و اندیشه انسان‌ها و آینده‌نگری و تیزهوشی آنهاست.

در قرآن کریم حدود ۱۶۰ دعا و خواست آمده است. چه زیباست که با این دعاها آشنایی پیدا کنیم و هرگاه دست نیاز به سوی خدای بی‌نیاز بلند می‌کنیم، همان‌ها را از خدا بخواهیم، چرا که این خواست‌ها بهترین چیزهایی است که یک بنده می‌تواند از آفریدگار خود بخواهد.

این دعاها توسط پیامبران، صالحان، فرشتگان و ... اعلام شده است. بررسی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که بیش‌تر دعا

پیامبری بزرگ مثل سلیمان که به کشوری پهناور حکمفرمایی می‌کرد، از خداوند می‌خواهد: خدایا مرا به رحمت خود در شمار بندگان شایسته‌ات درآور (نمل، ۱۹).

حال اگر می‌خواهیم در شمار بندگان صالح باشیم، کلید آن را در دو ویژگی قرآنی می‌یابیم و آن ایمان و عمل صالح است. و کسانی که ایمان آورده، کارهای شایسته انجام دادند، حتماً آنان را در شمار صالحان در می‌آوریم (عنکبوت، ۹).

و در یک کلمه، صالحان کسانی‌اند که خداوند در کتاب‌های آسمانی خود مثل زبور، تورات و قرآن نوید داده که اداره زمین را به آنان خواهد سپرد. و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عباد الصالحون (انبیاء، ۱۰۵).

شاید اگر بخواهیم معنای درست صلاح و صالح را بشناسیم لازم باشد نیم‌نگاهی به کلمه متضاد آن یعنی فساد و مفسد در قرآن داشته باشیم. در هر حال نسلی صالح و شایسته یکی از ویژگی‌های فرزندان قرآنی است.

۲- نسلی پاک و طیب

رَبِّ هَبْ لِي ذُرِّيَةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ (آل عمران، ۳۸).

پروردگار من، مرا از جانب خود فرزندی پاکیزه عطا کن. همانا که تو دعا را می‌شنوی.

از دعاهای حضرت زکریاست که سال‌ها فرزندان نمی‌شد و آن گاه که از کنار عبادتگاه دختری پارسا به نام مریم می‌گذشت و خوردنی آسمانی در کنار او دید، دل شکسته شد و دست به دعا برداشت و از خداوند نسلی پاک طلب کرد و خداوند او را به فرزندی به نام یحیی مژده داد.

زندگی پاک و طیب از پادشاهی است که خداوند به مؤمنان صالح می‌دهد. من عمل صالحا من ذکر او انثی و هو مؤمن فلنجینه حیوة طیبه (نمل، ۹۷).

شهر پاک (سبا، ۱۵)، مسکن پاکیزه (توبه، ۷۲)، ممبران پاک (نور، ۲۶)، غذاهای پاکیزه (بقره، ۵۷) و درآمد پاک (بقره، ۲۶۷) عواملی‌اند که در پرتو آن فرزندان پاک رشد می‌کنند. فرزندان پاک، چشمانی پاک، افکاری پاک، احساساتی پاک، ربانی پاک، دل‌هایی پاک، نیت‌هایی پاک، رفتاری پاک و دامن‌هایی پاک دارند، به‌سوی سرچشمه پاک‌ها، یعنی خداوند مهربان، تقرب می‌جویند.

آری برای پرورش چنین نسلی باید برنامه‌ریزی کرد و خانه و مدرسه باید دست به‌دست هم‌دست. برای تحقق چنین نسلی تلاش کنند.

شوندگان در قرآن اعضای خانواده‌اند که این نتیجه، بسیار خوش معنا و نشان دهنده اهمیت قرآن به نهاد خانواده است. از این تعداد دعا، برخی دعا به نسل قبلی و بعضی دعا به نسل موجود و بیش‌تر آن‌ها دعا به نسل آینده است که این خود نشانگر آن است که توجه به نسل آینده باید در صدر برنامه‌های خداپرستان و مسلمانان باشد.

در نظام جمهوری اسلامی ایران، که افتخارش این است که اولین سند فرادستی‌اش قرآن است، توجه به نسل آینده باید در پیشانی اهداف تعلیم و تربیت باشد و در وزارتخانه‌هایی مثل وزارت آموزش و پرورش، برای رسیدن به اهداف پانزده‌گانه موجود در دعاهای قرآنی برنامه‌ریزی شود.

اینک نظر شما را به دعاهای قرآنی درباره نسل آینده جلب می‌کنیم.

۱- نسلی صالح و شایسته

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ (صافات، ۱).

پروردگار من، مرا فرزندی صالح عطا کن. دعای فوق از دعاهای حضرت ابراهیم است پس از آن که از کینه‌نمروودیان نجات یافت و به اذن پروردگار، آتش بر او گلستان شد. او گفت: من به سوی پروردگارم می‌روم و او مرا راهنمایی می‌کند و از خداوند فرزندی صالح طلب کرد. خداوند به او بشارت پسری بردبار داد (اسماعیل) و نیز بشارت پسری دیگر که او هم از صالحان بود.

واژه صلاح و هم خانواده‌های آن، در قرآن کریم ۱۸۰ بار آمده است. حال ببینیم از نظر قرآن صالح کیست و صالحان کی‌اند.

از نظر قرآن کسانی که شبانگاه به پا خاسته، آیات کتاب خدا را می‌خوانند و در پیشگاه خدا سجده می‌کنند، به خدا و روز رستاخیز ایمان دارند، امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند و در کارهای نیک شتاب می‌ورزند، از صالحان‌اند (آل عمران، ۱۱۴).

از نظر قرآن، صالحان یکی از چهار گروهی‌اند که مشمول نعمت‌های ویژه خداوند واقع می‌شوند (نساء، ۶۹). قرآن کریم پیامبران خدا را از صالحان می‌داند (انعام، ۸) و (انبیاء، ۷۲). صالحان آن‌قدر عزیز و بلند مرتبه‌اند که پیامبری چون یوسف صدیق که بحران‌های بزرگ و آزمون‌های دشوار را پشت سر گذاشت و به مقام عزیزی مصر رسید، باز از خداوند می‌خواهد: خدایا مرا به صالحان ملحق کن (یوسف، ۱۰۱) و

خداوند مهربان به زودی برای آنها مهتری (در دلها) قرار می‌دهد.

محبوبیت‌های کاذب که در سایه تهدید و زور و قدرت یا در پرتو پول و تبلیغات به دست می‌آید، خیلی زود رنگ می‌بازد. این انسان‌های خالص و صمیمی، بی غل و غش و خدمتگزاران دلسوز مردم‌اند که برای همیشه محبوب دل‌ها می‌مانند. قرن‌هاست که نام مبارک محمد (ص) در مأذنه‌ها بلند است و رویه فزونی دارد و به رغم کینه توی دشمنان از سکه نمی‌افتد.

باور کنیم که باید برای داشتن نسلی محبوب، محبوب خدا و محبوب مردم، باید برنامه‌ریزی کنیم و باور کنیم که خودبخود رخ نخواهد داد.

۵- نسلی برخوردار

وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ (ابراهیم، ۳۷)
پروردگارا! آنان را از ثمرات روزی می‌باشد، که سپاس‌گزارند.

انسان عزیز و جامعه با عزت بر روی پای خود ایستاده، اسیر دست این و آن نیست و ذلیلانه مقابل صاحبان زر و زور گردن کج نمی‌کند. حضرت ابراهیم از خداوند فرزندان طلب می‌کند که از نعمت‌های مادی و زندگی بی‌دغدغه برخوردار باشند، نه این که نیازمند دیگران باشند. خود تولید کنند و عزتمندانه از نان خویش خورده، بر سفره خویش بنشینند و با کرامت، نیازمندان عالم را سیر کنند.

امیرالمؤمنین (ع) فرمود: بالاترین بلا، فقر و نداری است. پیامبر نیز فرمودند: نزدیک است که فقر انسان را به کفر بکشاند. از این رو، نسل فقیر و نیازمند، نسلی آسیب‌پذیر است. ما باید برای پرورش نسلی خودکفا، فعال و برخوردار از نعمت‌های مادی و معنوی برنامه داشته باشیم و این نعمت‌ها را از خداوند بدانیم و شاکر او باشیم، نه همچون ثروتمندان متکبر و پرنخوتی که دارایی و ثروت را موهون تخصص و دانایی خود دانسته، در برابر خدای خویش گردنکشی و در برابر خلق او بی‌اعتنایی می‌کنند؛ بلکه همچون حضرت سلیمان که تمام دارایی خود را فضل خداوند و وسیله‌ای برای امتحان الهی می‌دانست و می‌فرمود: هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ امَّا أَكْفُرُ (نمل، ۴۰).

۶- نسلی نمازگزار

رَبِّ اجْعَلْنِي مَقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا تَقَبَّلْ دَعَاءَ (ابراهیم، ۴۰).

پروردگارا، مرا برپا دارنده نماز قرار ده و نسل و (ابراهیم، ۴۰) ذریه‌ام را نیز. پروردگارا دعای مرا بپذیر.

اقامة نماز از آرزوها و آرمان‌های پیامبری بزرگ مثل ابراهیم است و پرورش نسلی نمازگزار، خداجو و خداخواه، از تقاضاهای او. رابطه با خدا نشانه حیات و سرسبزی و رشد

۳- نسلی به دور از انحراف

رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَ اجْنِبْنِي وَ بَنِيَّ انْ نَعْبُدَ الْاَصْنَامَ .
پروردگاز من، این سرزمین را ایمن گردان و مرا و فرزندانم (ابراهیم، ۳۵) را از پرستش بت‌ها دور بدار (ابراهیم، ۳۵)
حضرت ابراهیم نگران آینده فرزندان خویش است. آن پیامبر بزرگ می‌داند که عوامل انحراف و گمراهی در کمین فرزندان اوست. لذا در پیشگاه خداوند عرض می‌کند: خدایا این‌ها بسیاری از مردم را گمراه کرده‌اند (ابراهیم، ۳۶). حضرت ابراهیم از خطر شیطان گمراه کننده با خبر است و برای داشتن فرزندان خوش عقیده و خداجو از خدای خویش کمک می‌طلبد.
امروزه خطر عوامل گمراه کننده بر هیچ پدر و مادر دلسوز و هیچ مربی و معلم مسئول پوشیده نیست. تبهکارانی که با سرمایه‌گذاری هنگفت و استفاده از فنی‌ترین ابزار و بهترین شیوه‌های هنری برای گمراهی نسل ما کمر بسته‌اند و پر حجم‌ترین عملیات را در کوتاه‌ترین زمان برای تخریب فرزندان اسلام اجرا می‌کنند و چه پشتوانه‌ای بالاتر از بصیرت و کمک گرفتن از خدا، بیاییم دشمن را به خوبی بشناسیم، اهداف و برنامه‌های او را برای آینده پیش‌بینی کنیم و برای مقابله و خنثی‌سازی فعالیت‌های او برنامه‌ریزی کنیم.

۴- نسلی محبوب

رَبَّنَا آتِنَا اسْكَنتَ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ (ابراهیم، ۳۷).

پروردگارا، برخی از فرزندانم را در دره‌ای بی‌گیاه در کنار خانه گرامی تو جای دادم. پروردگارا (چنین کردم) تا نماز بگزارند. پس دل‌های مردم را به سوی آنان مایل گردان.

محبوبیت یکی از نیازهای انسان است. همه انسان‌ها دوست دارند دیگران به آنان اعتماد کنند و حالت خوشایندی نسبت به آنان داشته باشند. آنها میل دارند جایگاهی در دل‌ها داشته باشند. مهرشان در دل‌ها لانه کند و چه بسا هزینه می‌کنند تا به این جایگاه دست یابند. حتی به شدت میل دارند در آینده، پس از مرگشان، یاد آنان به نیکی در دل‌ها بماند و نیز می‌خواهند تا آنان یادگارها و فرزندان بمانند که محبوب دل مردم باشند.

قرآن کریم کلید محبوبیت را ایمان و عمل صالح معرفی می‌کند.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَمٰوْا الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وِدًا (مريم، ۹۶).

همانا کسانی که ایمان آورده، کارهای شایسته انجام دادند:

انسان است .

امیرالمؤمنین فرمود: **ذاکرالله فی الغافلین کاشجرة بین الهمیم** .
یک نفر ذاکر خدا که در جمعی غافل زندگی می کند، مثل تک درختی است در کویر. رابطه با خدا فانی را باقی، فقیر را غنی، مرده را زنده و خواب را بیدار می کند.

پروردگارا، و برگزین در میان فرزندانم رسولی را که آیات تو را بر مردم بخواند.

امام علی (ع) فرمود یکی از حقوق فرزندان بر پدر این است که کتاب خدا را به آنان آموزش دهد.

علاوه بر این باید نسلی تربیت کنیم که عاشقانه آیات قرآن را برای دیگران بخواند، عطر قرآن را در جانها بیفشاند و هم چنین زمزمه کتاب خدا را بر لب داشته، درس قرآن را اصلی ترین درس خود بداند.

۹- نسلی تعلیم دهنده

و یعلمهم الكتاب والحكمة .

خدایا از میان فرزندان من رسولی را برانگیز که کتاب و حکمت را به مردم آموزش دهد.

تعلیم و تربیت دو رسالت اصلی و اساسی پیامبران است و خوشا به حال کسانی که در این میدان گام می نهند و خوشا به حال کسانی که فرزندانشان را از کودکی به قصد معلم شدن و مربی شدن تربیت می کنند تا در پاداش تمام کسانی که از آنان علم می آموزند شریک و سهیم باشند.

پیامبر عزیز ما فرمود: انا و عده ابي ابراهيم . من محصول دعای پدرم ابراهیم هستم. به راستی بیایم بذر مهر معلمی را در دل فرزندانمان بکاریم و روشی را پیش بگیریم که فرزندان ما در انتخاب رشته دانشگاهی، رشته معلمی را در اولویت قرار دهند. کاری کنیم که معلمی یک افتخار شود و جایگاه درست خود را در جامعه ما بازباید.

۱۰- نسلی تربیت کننده

و یزکیهم (بقره، ۱۲۹).

خدایا از فرزندان ما پیامبری برگزین که ... مردم را تزکیه کند. مردم را پاک کرده، رشد دهد. تربیت، کار خداست و او رب العالمین است. تربیت، کار پیامبر و اولیای خدا و کار پدر و مادر و معلم است. تربیت، یک هنر است و کسی این هنر را دارد که انسان را به خوبی بشناسد و هدف از آفرینش او را بداند. تربیت کننده باید مسیر زندگی انسان، تکالیف او و آسیب هایی را که او را تهدید می کند، به درستی بشناسد و با استمداد از خداوند، انسان را در مسیر هدایت او رهبری کند.

۱- نسلی پیشوا و رهبر

قال انی جاعلک للناس اماماً قال و من ذریتی قال لانیال عهدی الظالمین (بقره، ۱۲۴)

قرآن کریم پس از گزارشی از حرکت پربرکت پیامبران هشدار می دهد که پس از نسل اول هواداران پیامبران نسل هایی آمدند که نماز را تباه کردند و به دنبال شهوت رانی رفتند (فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة و اتبعوا الشهوات (مریم، ۵۹).
خداوند پیامبر اسلام را فرمان می دهد که : خانواده خود را به نماز سفارش کن و بر این کار پافشاری و شکیبایی کن. و امرا اهلک بالصلوة واصطبر علیها (طه، ۱۳۲).

مسئولان جامعه دینی و خانواده ها باید دغدغه نماز نسل آینده را داشته باشند و برای پرورش نسلی نمازگزار دل بسوزانند، راهها و روش های متناسب با این روزگار را پیدا کرده، به کار بندند و از این مسئولیت مهم غفلت نورزند. نکند با تمام تلاش هایی که می شود شاهد نسلی بی توجه به نماز باشیم.

۷- نسلی فرمانبردار و تسلیم خدا

ربنا و اجعلنا مسلمین لک و من ذریتنا امة مسلمة لک وارنا مناسکنا و تب علینا تک انت التواب الرحیم (بقره، ۱۲۸).
ای پروردگارا ما، ما را فرمانبردار خویش ساز و نیز فرزندان ما را فرمانبردار خویش گردان و روش عبادت و مناسک ما را به ما بیاموز و توبه ما را بپذیر که تو توبه پذیرنده و مهربان هستی.
بالاترین درجه بندگی خدا فرمانبرداری از خداست و معنای اسلام همان تسلیم و فرمانبرداری است. کسانی که خدای خویش را به خوبی می شناسند، از فرمان او اطاعت می کنند و هر چه درجه یقین بالاتر باشد، درجه فرمانبرداری بیش تر می شود. ابراهیم که در امتحانات بزرگی چون قربانی کردن فرزندش اسماعیل در اوج تسلیم است، باز از خداوند می خواهد که او و فرزندانش را فرمانبردار قرار دهد.

ما باید در اندیشه تربیت نسلی باشیم که خداوند را مالک، رب، صاحب اختیار و رازق خود بداند، آفریدگاری که ما را بیش از هر کس می شناسد و مصلحت و مفسده ما را می داند، از دوست و دشمن ما آگاه است و بیش از هر کس ما را دوست داشته، خوشبختی و رشد ما را می خواهد و سعادت ما تنها در سایه راهنمایی های اوست. علمی که می آموزیم به خاطر توانایی است که او به ما عنایت فرموده و کاری که می کنیم به خاطر قدرتی است که او به ما داده است. ما باید فرزندان تربیت کنیم که آموخته فرهنگ امام حسین (ع) باشند که در دعای عرفه همه خوبی های خود را از خدا می دانند.

۸- نسلی که تلاوت کننده قرآن باشد

ربنا و ابعت فیهم رسولا یتلوا علیهم آیاتک (بقره، ۱۲۹).

خداوند فرمود: من تو را (ابراهیم) پیشوای مردم قرار دادم. ابراهیم گفت: خدایا و فرزندانم را. خداوند فرمود: عهد من به شماست تا منمیرسد.

حضرت ابراهیم بهترین چیزها را برای نسل و فرزندان خود از خدای خود می‌خواهد. وقتی به امامت و رهبری رسید بلافاصله این منصب را برای فرزندان خود خواست: خدایا فرزندانم که امامت و رهبری جامعه را به عهده بگیرند و خلق را به مقصد خالق راهنمایی کنند. خداوند فرمود: این منصب به فرزندان تو که ظالم باشند نمی‌رسد. نتیجه دعای حضرت ابراهیم رهبری جامعه در نسل ابراهیم شد. شخصیت‌های بزرگی مثل حضرت موسی، حضرت عیسی و حضرت محمد (ص) و دوازده امام معصوم و پیشوای بزرگ از نسل حضرت محمد (ص)، بن است آرمان حضرت ابراهیم که جامعه عمل پوشید. بیایم همت‌های خود را بلند و عزم‌های خود را جزم کنیم و برای تربیت فرزندانمان که در آینده زعامت و رهبری اجتماعات را به عهده بگیرند، برنامه ریزی و تلاش کنیم.

برنامه‌ریزی لازم است.

۱۲- نسلی مورد پسند خدا

واجعله رب رضیا (مریم، ۶).
و خدایا او را مورد پسند خود گردان.
قرآن کریم در آیاتی از خود ویژگی‌های مردمانی را که مورد پسند خدا هستند توصیف کرده است که به بعضی از آنها اشاره می‌کنیم:

الف) صداقت

قال الله هذا يوم ينفع الصادقين صدقهم لهم جنات تجری من تحت الأنهار خالدین فیها ابدار رضی الله عنهم (مائده، ۱۱۹).
خداوند فرمود: این روزی است که راستگویان را راستی گفتارشان سود دهد. از آن آنهاست بهشت‌هایی که در آن نهرها جاری است و همواره در آن جاویدان خواهند بود. خدا از آنان خوشنود است.

ب) پیشگامان

والسابقون الاولون من المهاجرین و الانصار والذین اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم و رضوا عنه (توبه، ۱۰۰).
از آن گروه نخستین از مهاجرین و انصار که پیشقدم شدند و آنان که به نیکی از پی‌شان رفتند، خدا خوشنود است.

ج) بیعت کنندگان با پیامبر (ص)

لقد رضی الله عن المؤمنین اذ یبایعونک تحت الشجرة (فتح، ۱۸).
خداوند از مؤمنان، آن هنگام که در زیر درخت (حدیبیه) با تو بیعت کردند، خوشنود گشت.

۱۱- نسلی ادامه دهنده راه

فهب لی من لدنک ولیاً یرثنی و یرث من آل یعقوب (مریم، ۵).

خدایا مرا از جانب خود فرزندی عطا کن که میراث بر من و میراث بر خاندان یعقوب باشد.

وقتی انسان کار درستی را با مطالعه، پیگیری، دلسوزی و سوزوگذاز آغاز می‌کند، پیوسته دل‌واپس ادامه آن است و نگران است که آیا کسانی خواهند بود که این راه را ادامه دهند؟ یا مشعل روشن و روشنگر خواهد بود یا خاموش خواهد شد یا کسانی آگاهانه آن را خاموش خواهند کرد؟

حضرت زکریا به پیشگاه خداوند عرض می‌کند: خدایا من پس از مرگ خویش از خویشاوندانم بی‌مناکم و همسرم نازا است. فرزندی به من عطا کن که راه مرا ادامه دهد و میراثی که خاندان یعقوب و من برایش به جا می‌گذارم حفظ و نگهداری کند و به نسل‌های بعد بسپارد. و خداوند دعای او را مستجاب کرد و پسری به نام یحیی به او داد.

برادران عزیز و خواهران گرامی، میراث بزرگی از پیامبران و امامان در اختیار ما قرار گرفته و آن فرهنگ خداپرستی است. این فرهنگ با هزینه‌های فوق‌العاده سنگین، با خون شهیدان، با خون دل اولیای خدا، با سخت‌کوشی عالمان و به قیمت شکنجه فرزندان و در روزگار ما، در قالب انقلاب اسلامی ایران، به ثمر نشسته است. به ویژه میراث بزرگی به نام اسلام ناب محمدی (ص) که پیامبر عزیز ما به عنوان دو ثقل بزرگ از آنها یاد کرد: قرآن، کتاب خدا و اهل بیت پیامبر (ص). این‌ها امانت‌هایی‌اند که ما باید به نسل‌های بعد بسپاریم و خود را از ادامه راه خاطر جمع کنیم. بی‌شک برای پرورش چنین نسلی

۱۳- نسلی نور چشم و مایه افتخار

ربنا هب لنا من ازواجنا و ذریاتنا قرۃ اعین (فرقان ، ۷۴) .
پروردگارا، همسران و فرزندان ما را روشنی چشم عطا کن . از این دعای قرآنی به خوبی فهمیده می شود که همسرو فرزند صالح نور چشم و مایه افتخار انسان اند.
این دعا از بندگان خوب خدای رحمان است که در اندیشه نسلی اند که مایه مباهات آنان باشد و روشن است که این هدف بلند زحمت زیاد می طلبد.

۱۴- نسلی الگو

واجعلنا للمتقین اماماً (فرقان ، ۷۴) .
و خدایا ما را الگو و پیشوای پرهیزگاران قرار ده. این دعا نشان دهنده نظر بلند و چشم انداز رفیعی است که عباد الرحمن دارند و به داشتن تقوا برای خود و فرزندان و خانواده خود بسنده نمی کنند، بلکه می خواهند پیشوای پرهیزگاران و مدل زندگی متقین باشند.
ای کاش این آیات با خط زیبا مقابل چشمان تصمیم گیران تعلیم و تربیت می بود و اهداف خود را با این آیات نورانی ترسیم می کردند.

۱۵- نسلی مصون از نفوذ شیطان

انّی اعیذها بک و ذریتها من الشیطان الرجیم (آل عمران، ۳۶) .
(خدایا) او و فرزندانش را از شیطان رجیم در پناه تو می آورم.
انسان به رغم همه توانایی هایش آسیب پذیر است و خطرهای فراوان و متنوع مادی، معنوی، جسمی و روحی منتظره و غیرمنتظره خود او و عزیزانش را تهدید می کند و راه نجات، پناه بردن به دامن کبریایی خدای مقتدر و مهربان است.

امامان معصوم عوذات (دعاهایی که حاوی پناه بردن و پناه دادن است) و دعاهای زیادی برای سلامت بچه ها از شر شیطان و شیطان ها به شیعیان شان می دادند.

در این آیه نیز مادر حضرت مریم، پس از به دنیا آوردن دخترش، او و فرزندانش را از شر شیطان در پناه خدا در آورد. این آیه به ما این توجه را می دهد که فرزندان ما در معرض انواع و اقسام خطرها، آفت ها و آسیب های پیدا و پنهان اند و راه مصونیت آن ها پناه بردن به خداست و این هدف نیز مانند اهداف دیگر نیاز به برنامه ریزی دارد.

د) حزب الله سازش ناپذیر

لا تجدد قوما یؤمنون بالله و الیوم الاخر یؤدّون من حادّ الله و رسوله و لو كانوا ابائهم او ابنائهم او اخوانهم او یشیرتهم اولئک کتب فی قلوبهم الایمان و آیدهم بروح منه و یدخلهم جنات تجری من تحت الانهار خالدین فیها رضی الله عنهم و رضوا عنه اولئک حزب الله الا ان الله هم المفلحون (مجادله ، ۲۲) .

نمی یابی مردمی را که به خدا و روز قیامت ایمان آورده باشند ولی با کسانی که با خدا و پیامبرش مخالف می ورزند، دوستی کنند. هر چند آن مخالفان پدران یا فرزندان یا برادران و یا قبیله آن ها باشند. خدا بر دلشان ایمان را رقم زده، به روحی از خود یاری شان کرده است و آن ها را به بهشت هایی که در آن نهرها جاری است در آورد و در آن جا جاودانه باشند. خدا از آن ها خشنود است و آنان نیز از خدا خشنودند. اینان حزب خدایند. آگاه باش که حزب خدا رستگاران اند.

بایم فرزندان خود را در این روزگار پرغوغا طوری تربیت کنیم که مورد پسند خدا باشند.